

چهارمین دوره

شماره ۱۰۰
تابستان ۱۳۸۵

لباس روحانیت

کلام پیامبر

مهدی مسائلی



کتاب طلبه

www.ketab.ir

جامهٔ پیامبر

لباس روحانیت

مهدی مسائلی

ناشر: انتشارات کانون اندیشه جوان

ناشر همکار: به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)

طراح جلد: سعید شفیعی

چاپ اول: ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

لغت افی، چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی



کانون اندیشه جوان



انتشارات آستان قدس رضوی

سرشماره: ۱۳۶۳ -

عنوان و نام پدیدآور: جامه: بزرگوار: لباس روحانیت / مهدی مسائلی.

مشخصات نشر: [تهران]: کانون اندیشه جوان؛ مشهد: آستان قدس رضوی، شرکت به نشر، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۱۱۱

فروست: کتب طلبه.

شابک: ۳-۳۰۹-۱۵۹-۰ -

وضعیت فهرست نویسی: فیا. یادداشت: کتابخانه.

عنوان دیگر: لباس روحانیت.

موضوع: روحانیت -- پوشاک.

موضوع: Clergy -- Clothing.

شناسه افزوده: شرکت به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی).

شناسه افزوده: Nashr Company (Astan Quds Razavi Publications).

رده بندی کنگره: ۱۳۹۶ م/پ ۵/۱۱/۵ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۰۴

شماره کتابشناسی ملی: ۵۰۴۴۷۲

تقاطع بزرگراه شهید مدرس و خیابان شهید بهشتی، پلاک ۵۶

تلفن ۸۸۵۰۵۴۰۲ - ۸۸۵۰۳۳۴۱

همه حقوق محفوظ است

فهرست

۹	پیشگفتار
۱۳	مقدمه
۱۵	فصل اول: درباره‌ی لباس و عفت
۱۵	الف) کلیات
۱۵	۱. روحانی کیست؟ وظیفه‌اش چیست؟
۱۹	۲. اهمیت لباس
۲۲	۳. تلبس و عمامه‌گذاری
۲۳	۴. جایگاه لباس در مسئولیت‌های حوزوی
۲۴	ب) امتیازات و محدودیت‌های لباس روحانیت
۲۴	۱. امتیازات
۲۴	۱-۱. اعلام آمادگی برای تبلیغ دین
۲۵	۱-۲. دست‌یافتن به جایگاه ویژه تبلیغی
۲۸	۱-۳. محافظت اخلاقی و ایمانی از روحانی
۲۶	۱-۴. اعلام حضور اندیشه دینی
۲۷	۱-۵. تبلیغ مستمر و بدون محدودیت
۲۷	۱-۶. تصریح به آرمان‌ها و مصاف با اندیشه‌های باطل
۲۸	۱-۷. تبلیغ غیرمستقیم
۲۹	۱-۸. یادآوری ارزش‌های معنوی

- ۹-۱. بهره‌های معنوی لباس ۳۰
۲. محدودیت‌ها ۳۱
- ۱-۲. افزایش مسئولیت‌های دینی و اجتماعی ۳۱
- ۲-۲. دشواری حضور در بعضی اماکن ۳۳
- ۳-۲. نگاه منفی به لباس روحانیت ۳۴
- ۴-۲. نگرش‌های نادرست درباره لباس روحانیت ۳۵
- فصل دوم: اجزا و خصوصیات لباس روحانیت ۳۷
- الف) عمامه ۳۷
۱. عمامه سیاه و سفید ۴۱
۲. مسئله انتقال ک ۴۳
- ب) عبا ۴۶
- ج) قبا ۴۸
- د) لباده ۵۰
- هـ) دُشداشه و پیراهن ۵۲
- و) نَعْلَین ۵۲
- فصل سوم: آداب و مسئولیت‌های لباس روحانیت ۵۵
- الف) آداب و وظایف اخلاقی ۵۵
۱. آداب ظاهری ۵۵
- ۱-۱. نظم و پیراستگی و زیبایی لباس روحانیت ۵۶
- ۲-۱. تنوع و کیفیت متناسب با شرایط اجتماع ۵۷
- ۳-۱. افراط و تفریط در انطباق پوشش با زمان ۵۹
- ۴-۱. اجتناب از تجمل‌گرایی در لباس روحانیت ۶۰
- ۵-۱. تناسب کیفیت زندگی با شأن لباس ۶۱
- ۶-۱. لحاظ کردن شعارهای فرهنگی در جنس لباس ۶۴
۲. وظایف اخلاقی ۶۴
- ۱-۲. رعایت شرط مروت ۶۴

نگرش سنتی و جدید به لباس روحانیت	۶۷
۲-۲. همراهی و تعامل صحیح با خانواده	۶۸
۳-۲. تقدّم وظایف تبلیغی بر منافع مادی	۶۹
۴-۲. مردمی بودن و پرهیز از قداست بخشیدن به خویش	۷۱
ب) مسئولیت‌های حقوقی	۷۲
۱. اجتناب از هتک حیثیت روحانیت	۷۲
۲. حضور نیافتن در مجالس و مکان‌های خلاف شأن	۷۳
۳. دوری از کارها و شغل‌های نامتناسب با لباس	۷۵
۱. ۴. شتاب از رء استفاده از لباس روحانیت	۷۵
۵. احراز صلاحیت‌های علمی و اخلاقی لازم	۷۶
۶. داشتن مجور لباس	۷۶
۶-۱. آیین‌نامه تلبس	۷۷
۶-۲. دادگاه ویژه روحانیت	۸۱
فصل چهارم: پاسخ به شبهات	۸۳
نگاهی به مخالفان لباس خاص روحانیت	۸۳
الف) لباس ویژه روحانیت فاقد اصالت دینی و الهی	۸۳
ب) لباس شهرت و خلاف عرف	۸۶
ج) لباس روحانیت مانعی برای ارتباط	۸۹
د) تغییر و تحول در لباس روحانیت	۹۱
هـ) تردید در شایستگی	۹۳
و) تأثیرات منفی انحراف روحانیون	۹۴
ز) دائمی بودن لباس و سرخوردگی روحانیون	۹۵
ح) پوشیدن لباس به صورت موقت و پاره‌وقت	۹۶
کتابنامه	۹۹
فهرست آیات	۱۰۵

۱۰۷..... فهرست روایات

۱۰۹..... نمایه اعلام

www.ketab.ir

پیشگفتار

لباس روحانیت هویت تاریخی دارد و نمادی برای تبلیغ دین است. این لباس اگرچه محدودیت‌های بسیاری برای مایه دینی به وجود می‌آورد، در عین حال تبلیغ دین را برای او آسان می‌کند و برکات اجتماعی و معنوی فراوانی به همراه دارد. افزون بر این، این لباس، لباسی سنتی است که آشنایی با جزئیات آن، فرهنگ و تمدن فراموش شده اسلامی را یادآوری می‌کند. این لباس، انتساب به دین را یادماند و باید حرمتش را نگاه داشت؛ در وهله اول حفظ حرمت و ارزش این لباس بیش از همه در دین حائز اهمیت است و یک روحانی باید از وظایف خویش در این باره آگاهی کاملی داشته باشد. در کتاب «لباس روحانیت» تلاش شده بخشی از اطلاعات مورد نیاز، به‌ویژه برای طلاب جوان درباره این لباس تأمین شود.

اثر حاضر محصول تلاش گروه سنت‌های حوزوی و آداب و عادات و مراکز پژوهش‌های جوان است. این مجموعه، شاخه‌ای از شاخسار پُربُروبار پژوهش، فرهنگ و اندیشه اسلامی^۱ است که با گروه‌های علمی «پیش و اندیشه»، «مطالعات فرهنگی و

۱. پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی با توجه به بایستگی تحقیقات دقیق و منسجم، نظریه‌پروری و نوآوری پیرامون زیرساخت‌های اندیشه دینی و نظام‌های اجتماعی مبتنی بر آن و پرداخت علمی و روزآمد به حوادث واقع فکری و صیانت از هویت فرهنگی و سلامت فکری اقشار تحصیل کرده و نسل جوان کشور، به‌عنوان نهادی علمی - پژوهشی و آموزشی، دانشگاهی و حوزوی در سال ۱۳۷۳ تأسیس شد. این پژوهشگاه دارای شخصیتی حقوقی، مستقل و در حکم نهاد عمومی و غیردولتی و

اجتماعی»، «نظام‌ها و مطالعات انقلاب اسلامی»، «اخلاق، تربیت و روان‌شناسی»، «سنت‌های حوزوی و آداب طلبگی» و «ادب و هنر» به افق‌های پیش رو و گام‌های پیشرو در عرصه فرهنگ جامعه اندیشیده، آثار مفیدی به ثمر نشانده است. رشد و شکوفاندن باورها و گرایش‌های دینی، معرفی الگوهای مطلوب رفتار دینی و پاسخ به نیازها و خواسته‌های جوانان در زمینه‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی از برجسته‌ترین اهداف روی مرکز است تا با رصد شرایط روز جامعه، به صید موضوعات ضروری دست زده، به بخش‌هایی مفید بیاورند.

مرکز در سال‌های جوان در چهار سطح جوان، دانشجو، اندیشه و طلبه به تولید آثاری در قالب‌ها و آیه‌ها، گوناگون مشغول است:

۱. «کتاب جوان» برای مخاطبان جوانی تهیه می‌شود که ۱۷ تا ۲۴ ساله‌اند و دوره متوسطه را سپری کرده‌اند.
۲. «کتاب دانشجو» مربوط به رانان دانش‌پژوه در مقطع کاردانی و کارشناسی است که به‌طور معمول ۱۸ تا ۲۶ سال دارند.
۳. «کتاب اندیشه» برای جوانانی داشته می‌شود که پویایی فکری خویش را تعالی بخشیده و بر فرازی فراتر از مقطع کارشناسی قدم نهاده و به‌طور معمول کمتر از ۲۸ بهار را تجربه کرده‌اند.
۴. «کتاب طلبه» با جوانانی سخن می‌گوید که سال‌های نخست و سطوح میانی علوم حوزوی را می‌گذرانند.

کتاب پیش رو از آثار سطح کتاب طلبه این مرکز است.

این مرکز با قدردانی از جناب حجت‌الاسلام آقای مهدی مسائلی برای انجام این اثر، تلاش مجدانه مدیر گروه سنت‌های حوزوی و آداب طلبگی جناب حجت‌الاسلام آقای

غیرانتفاعی است که در قالب چهار پژوهشکده حکمت و دین‌پژوهی، نظام‌های اسلامی، فرهنگ و مطالعات اجتماعی و دانشنامه‌نگاری دینی و همچنین مرکز پژوهش‌های جوان فعالیت می‌کند.

محمدحسین پورامینی و همکاری ارزیابان گرامی حجج اسلام والمسلمین آقایان محمد عالمزاده نوری و مسعود حیدری نیک را ارج نهاده، صمیمانه در انتظار نقدها و پیشنهادهای خوانندگان تیزبین خود نشسته است.

مرکز پژوهش‌های جوان

www.ketab.ir